

Den Årlige Vækstundersøgelse 2016

'Styrket opsving og større konvergens'

Hvad bruges vækstundersøgelsen til?

D. 26. november fremlagde EU-Kommissionen sin [Europæiske Semester-pakke](#), der indeholder en række rapporter og dokumenter, med det formål at sætte rammen for Det Europæiske Semester 2016. De vigtigste dokumenter i denne pakke er '[Alert Mechanism Report 2016](#)', der identificerer medlemsstater med makroøkonomiske ubalancer, som forudsætter politisk handling, og den [Årlige Vækstundersøgelse](#) (Annual Growth Survey - AGS) 2016, som dette notat omhandler.

AGS har til formål at rammesætte EU's prioriteter for vækst og beskæftigelse det kommende år. Disse leder til bilaterale møder med og fact-finding missions til medlemslandene i december og januar, hvorefter undersøgelsen formelt vedtages i Rådet. Disse møder og fact-finding missions har til formål at øge ejerskabet over semesteret og sørge for en strømlining af prioriteterne blandt medlemslande og arbejdsmarkedets parter.

Så længe et medlemsland ikke har problematiske makroøkonomiske ubalancer, hvor 'Macroeconomic Imbalance Procedure' træder i kraft, skal man huske at AGS kun fastsætter meget overordnede prioriteter for EU, som en helhed. Da Danmark ikke hører under denne, skal rapporten derfor nationalt anskues, som en forsmag på hvad fokus bliver i det kommende Europæiske Semester. Da rapportens prioriteter er generelle og ikke juridisk bindende, bliver den i højere grad brugt til at forme den socioøkonomiske dagsorden frem mod udgivelserne af landerapporter og nationale reformprogrammer.

Overordnede prioriteter

I dette afsnit vil de overordnede prioriteter, fremlagt i vækstundersøgelsen, blive redegjort for, mens det i undersøgelsen, der har direkte eller indirekte betydning for uddannelse og undervisningspolitikken, vil blive udspecificeret i det efterfølgende afsnit.

EU-Kommissionen har i år valgt at fastholde de tre samme overordnede økonomiske og sociale prioriteter som sidste år. Disse er:

- **Nyt skub i investeringer:** i) Fremskridtene med at fremme private og offentlige investeringer og udvælgelsen af strategiske projekter under investeringsplanen for Europa skal ledsages af et forbedret investeringsklima og forbedrede lovgivningsrammer på nationalt og EU-plan. ii) Bankunionen skal fuldendes med henblik på at styrke den finansielle stabilitet i og uden for euroområdet. Arbejdet med kapitalmarkedsunion skal fremskyndes, så virksomhederne får adgang til rigeligere og mere forskelligartede finansieringskilder, og den finansielle sektor fuldt ud kan understøtte realøkonomien. Problemet med akkumuleret gæld, der hæmmer långivning og

investeringsbeslutninger, skal også løses. iii) Investeringsprioriteterne skal omfatte andet end traditionel infrastruktur og tage fat på human kapital og beslægtede sociale investeringer

- **Fortsatte strukturreformer med henblik på at modernisere vores økonomier:** i) Reformerne skal bygge på effektiv koordinering mellem medlemsstaterne og sigte mod højere produktivitet og opadgående konvergens. ii) I arbejdsmarkedspolitikkerne skal der findes en balance mellem hensynet til fleksibilitet og hensynet til sikkerhed. Der bør særlig fokuseres på bekæmpelse af ungdomsarbejdsløshed og langtidsledighed. iii) Mere integrerede produkt- og tjenestemarkeder bør sætte gang i innovation og jobskabelse.

- **Ansvarlig finanspolitik:** i) Der er behov for fortsat støtte til vækst- og investeringsfremmende finanspolitisk konsolidering i mange lande. ii) Skattesystemerne skal takle de negative incitamenter til jobskabelse samt gøres mere fair og stadig mere effektive. iii) De sociale beskyttelsessystemer bør moderniseres, så de reelt kan reagere på risici i alle livsfaser, uden at det går ud over deres finanspolitiske holdbarhed i betragtning af de fremtidige demografiske udfordringer.

Derudover har man omstruktureret dele af Det Europæiske Semester-forløb så der skelnes klarere mellem en europæisk fase (fra november til februar) og en national fase (fra februar til juni).

Relevans for uddannelse og undervisningspolitik

AGS 2016 lægger mere vægt på konvergensprocesser end tidligere år (side 17):

Side 3: *'I denne sammenhæng bør politikkerne udformes, så de konsoliderer opsvinget og bidrager til **konvergens** i retning af de medlemsstater, der opnår de bedste resultater. Medlemsstaterne bør udnytte den øjeblikkelige 'medvind' til at gennemføre ambitiøse reformer og føre en ansvarlig finanspolitik. Der er behov for en opadgående økonomisk og **social konvergensproces** for at imødegå de økonomiske og sociale skævheder mellem medlemsstaterne indbyrdes og inden for de enkelte samfund.'*

Endvidere står der:

Side 10: *'Selv om konvergensprocessen er startet igen, er resultaterne meget forskellige fra medlemsstat til medlemsstat på visse områder, som er afgørende for produktivitet og konvergens. Kommissionen agter at indlede drøftelser med medlemsstaterne og nøgleinteressenter om udfordringerne og om, hvordan de bedst kan takles politisk, **således at der kan skabes konvergens i retning af de lande, der opnår de bedste resultater. Benchmarking, dvs. tværgående analyser af indikatorer vedrørende økonomiske og sociale resultater og politikker i den enkelte medlemsstat ud fra et bestemt benchmark, kan være et nyttigt redskab til at afdække dårlige resultater og behovet for at sætte ind på tidligt tidspunkt, overvåge fremskridt og kommunikere om resultaterne af politiske foranstaltninger. Det kan bidrage til at øge medlemsstaternes engagement i strukturreformerne og til at sikre gennemførelsen af disse reformer.'***

Det følgende er en forlængelse af det ovenstående:

Side 4-5: *'Fortsatte strukturreformer med henblik på at modernisere vores økonomier. (...) Der bør særlig fokuseres på at bekæmpelse af ungdomsarbejdsløshed og langtidsledighed.'*

Horisont 2020 (FP8) nævnes som et redskab, der skal bruges aktivt til at skabe vækst og strategiske investeringer. Vidensproduktion og forskning i samspil med store og mellemstore virksomheder sættes i højsædet:

Side 7: *'Desuden bør medlemsstaterne udnytte muligheden for at kombinere EFSI-midler med andre EU-midler under Horisont 2020, Connecting Europe-faciliteten og de europæiske struktur- og investeringsfonde fuldt ud, særlig fordi EU-programmerne under den flerårige finansielle ramme 2014-2020 nu øger aktiviteten og i stigende grad støtter konkrete investeringer i infrastruktur, innovation og viden på lokalt plan over hele Europa. Medlemsstaterne skal finde frem til og fjerne specifikke hindringer af administrativ eller reguleringsmæssig art for hurtig tildeling af midler. Kommissionen vil også i forbindelse med den igangværende revision af den flerårige finansielle ramme undersøge, hvilke fremskridt der er gjort med anvendelsen af EU-midler med henblik på at forenkle og strømline gennemførelsen af dem og forøge synergierne med nationale fonde og privat finansiering, hvorved løftestangseffekten i forhold til nationale investeringer maksimeres.'*

Endvidere nævnes human kapital og intelligente investeringer i uddannelsessystemer som fokusområder i at genoprette vækst og beskæftigelse:

Side 9: *'Intelligente investeringer i Europas humane kapital og resultatorienterede reformer af uddannelsessystemerne er led i den nødvendige indsats for at genoprette beskæftigelse og holdbar vækst. Ved at udstyre folk med relevante færdigheder styrkes innovationen og konkurrenceevnen. Det er grundlaget for høj produktivitet, og det er den bedste måde at forhindre arbejdsløshed og mindske risikoen for fattigdom og social udstødelse. Selv om EU frembringer et væld af færdigheder og kvalifikationer, er uddannelsessystemernes resultater ikke så gode, som de burde være efter international målestok. Ca. 20 % af befolkningen i den arbejdsaktive alder besidder kun helt grundlæggende færdigheder (f.eks. læsning og matematik), og 39 % af virksomhederne oplever vanskeligheder med at finde personale med de ønskede færdigheder. Disse vanskeligheder er blevet forstærket både af den årelange krise og af den hastigt foranderlige arbejdsrytme i den digitale økonomi: Arbejdsløsheden har ramt lavtuddannede særligt hårdt. Der er i stigende grad mangel på sammenfald mellem de udbudte og de efterspurgte kvalifikationer i mange sektorer og regioner.'*

Jobskabelse og vækst nævnes også i samspil med digitalisering:

Side 13: *'Desuden kan ibrugtagning af nye teknologier og forretningsmodeller give adgang til yderligere kilder til vækst og føre til betydelig jobskabelse. For at gøre bedst mulig brug af disse kilder bør medlemsstaterne etablere et erhvervs-klima og reguleringsmæssige rammer, der er passende og rummelige, og styrke partnerskaber mellem erhvervslivet og universiteterne med særligt henblik på digital omstilling af industrien og servicesektoren, applikationer for big data og deleøkonomi.'*

Henstillinger til Eurozonen

En nyskabelse i år er, at Eurozonelandene har fået deres fælles henstillinger samtidig med AGS. De tidligere år er disse henstillinger faldet samtidig med de landespecifikke henstillinger i slutningen af semestret. Begrundelsen fra EU-Kommissionen har været, at øge fokus på de fælles udfordringer Eurozonelandene står over for, således at disse har bedre mulighed for at blive diskuteret og taget under overvejelse i forhold til nationale politiske tiltag. De fire henstillinger til Eurozonen i år, påtaler problemstillinger relevante for hele møntunionen og er som følger:

1. Pursue policies that support the recovery, foster convergence, facilitate the correction of macroeconomic imbalances and improve adjustment capacity. To this end, Member States, particularly those with large stocks of private and foreign debt, should implement reforms that enhance productivity, foster job creation, raise competitiveness and improve the business environment. Member States with large current account surpluses should implement as a priority measures that help to channel excess savings toward the domestic economy and thereby boost domestic investment.
2. Implement reforms that combine (i) flexible and reliable labour contracts that promote labour market transitions and avoid a two-tier labour market; (ii) comprehensive lifelong learning strategies; (iii) effective policies to help the unemployed re-enter the labour market, (iv) modern social protection systems that support those in need and provide incentives for labour market integration and, (v) open and competitive product and services markets. Reduce the tax wedge on labour, particularly on low-earners, in a budgetary-neutral way to foster job creation.
3. Maintain the planned broadly neutral fiscal stance in 2016. With a view to 2017, reduce public debt to restore fiscal buffers while avoiding pro-cyclicality, in full respect of the Stability and Growth Pact. Differentiate the fiscal effort by individual Member States taking into account their respective position vis-à-vis the requirements under the SGP and their stabilisation needs, as well as spillovers across euro area countries. To this end, discuss the euro area fiscal stance in time for the preparation and presentation of the Stability Programmes and the Draft Budgetary Plans.
4. Facilitate the gradual reduction of banks' non-performing loans and improve insolvency proceedings for businesses and households. In Member States with large stocks of private debt, promote an orderly deleveraging, including by facilitating the resolution of unviable private debt.

Som man kan se ligger disse i tråd med semestrets overordnede prioriteter, der som tidligere beskrevet er en genstart på investeringer, strukturelle reformer og ansvarlig offentlig finanspolitik.

Henvisninger

[Den Årlige Vækstundersøgelse 2016](#)

[EC: The start of the 2016 European Semester: The November European Semester package explained](#)